

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות

ק.י

עין משפט
נר מצוה

כה א מיי פ"ח מהלכות גירושין הל' ו סמג עשין נ טושי"ע ח"ע סי' קנה סעיף פא:
 בו ב מיי פ"ח מהל' אישות הלכה כג סמג עשין מח טושי"ע שם סימן לח סעיף לה:
 בז ג מיי פ"ח מהלכות יבום הל' כג סמג עשין נ טושי"ע שם סי' קנה סעיף ב:
 בח ד מיי שם הל' מד טושי"ע שם סעיף א:
 בב ה מיי שם הל' כה טושי"ע שם סעיף ד:
 ל ו מיי שם טושי"ע שם סעיף ג:
 לב ז מיי שם הלכה כג טושי"ע שם סעיף ב:

תוס' חד מקבאי

דאמר כ"ר"א והיא דקתני קידושין תלוין אמר לך שמואל רבנן היא ואנא דאמריו כ"ר"ג וליכא לתרוצי לשמואל דה"ק קדושין תלוין עד שיבעול בפירוש לשם קידושין לאחר שהגדילה דא"כ קידושין קמאי לא מהני ולא מידי והאי קידושין תלוין כדפרשי ריש משפטי אפירק' ליה אבל דברי ה"ר אלקם שכתב בזה לא מפרקי הוא (אפירקא ליה) ואין כאן ספק לא לרב ולא לשמואל כדפרשית והוא פ"י נכון ובורי. והלכתא רב הלכך כשבעל אחר שגדלה אצלו קידושין ראשון קידושין [מהי"ת] וא"צ גט משני וכשלא בעל לאחר שגדלה אצלו קידושין ראשון קידושין [מהי"ת] וא"צ גט משני ובראשון רב הלכך גט משני ומראשון נמי צריכה גט אמר אין צריכה גט מראשון אלא משני אי נמי ליתמי צריך קטנה שהגדילה ונשאת רב אמר אינה צריכה גט משני אלא מראשון ושמואל אמר אינה צריכה גט משני אלא מראשון וזהו דבר ברור: מטקנא דשמעת' דחרשת לאו בת חליצה היא אפי' חרשת דמעיקרא דקדושי אינם אלא מדרבנן. הא דתנן קטנה וחרשת אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה ל"ש נפלה לו מאחיו פקח ול"ש נפלה לו מאחיו חרש:

קסבר שמואל כל הבעל על דעת קידושין הראשונים הוא בועל. וא"ת לשמואל דלית ליה דקדושין גדלי צהדה מ"ט דר"ג ולעיל בריש פ"ב (דף קט) משמע דשמואל אית ליה מילתא דר"ג דפריך אמילתיה ואי אין זיקה מיבעל דהא אמר ר"ג כו' וי"ל דלשמואל צ"ל דמייירי (י) כדמפרש צהדיא שבעל לשם קידושין ועוד אור"י דהתם כיון דיבמתו ואשתו שמהן לפניו אפילו צמתמו ובעל לשם קידושין כדי לדחות יבמתו ממנו דנאשתו נישא ליה מיבמתו ומיהו קשה דמיקשה לשמואל מדרכנן דרבי אליעזר כשהחזירה כשהיא קטנה וגדלה אללו דמסתמא בועל לשם קידושין דליכא למימר דא"כ היכי פריך מיניה צהדמדיר (כמזכות דף עג: ושם) (י) לרב אלא ע"כ כשבעל סתם ולא מני לאוקומי כשפירש דא"כ היינו החזירה כשהיא גדולה ואר"י דשמואל סבירא ליה כ"ש צן יהודה (משום ר' שמעאל) דלמחר צהדמדיר (ג"ז שם) אס בעלו לא קנו אי נמי כר' ישמעאל דאמי' שמואל' משום רבי ישמעאל אלא לא נתפשה כו': והא אפ"י'נו בה חרמא זיבנא.

דא"כ היכי פריך מיניה צהדמדיר (כמזכות דף עג: ושם) (י) לרב אלא ע"כ כשבעל סתם ולא מני לאוקומי כשפירש דא"כ היינו החזירה כשהיא גדולה ואר"י דשמואל סבירא ליה כ"ש צן יהודה (משום ר' שמעאל) דלמחר צהדמדיר (ג"ז שם) אס בעלו לא קנו אי נמי כר' ישמעאל דאמי' שמואל' משום רבי ישמעאל אלא לא נתפשה כו': והא אפ"י'נו בה חרמא זיבנא. דא"כ היכי פריך מיניה צהדמדיר (כמזכות דף עג: ושם) (י) לרב אלא ע"כ כשבעל סתם ולא מני לאוקומי כשפירש דא"כ היינו החזירה כשהיא גדולה ואר"י דשמואל סבירא ליה כ"ש צן יהודה (משום ר' שמעאל) דלמחר צהדמדיר (ג"ז שם) אס בעלו לא קנו אי נמי כר' ישמעאל דאמי' שמואל' משום רבי ישמעאל אלא לא נתפשה כו': והא אפ"י'נו בה חרמא זיבנא. דא"כ היכי פריך מיניה צהדמדיר (כמזכות דף עג: ושם) (י) לרב אלא ע"כ כשבעל סתם ולא מני לאוקומי כשפירש דא"כ היינו החזירה כשהיא גדולה ואר"י דשמואל סבירא ליה כ"ש צן יהודה (משום ר' שמעאל) דלמחר צהדמדיר (ג"ז שם) אס בעלו לא קנו אי נמי כר' ישמעאל דאמי' שמואל' משום רבי ישמעאל אלא לא נתפשה כו': והא אפ"י'נו בה חרמא זיבנא.

בההיא קאמר רב משום דאיכא תנאי אחו"י אח"יה

צתנאיה. פ"י משום דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות אית לן למימר דאחליה לתנאיה והיה דעתו שיחולו קידושי כסף מדלל הזכיר התנאי אצל צהא דליכא בעילת זנות שהרי יש שם קדושין דרבנן ועוד דליכא קדושין הראשונים דנימא שיחולו אימא מודי ליה לשמואל וקדוטרס הגיה כהא צריכותא דכמזכות ואין למחוק גירסא זו דהא למ"ד צהדמדיר (כמזכות דף עז: ושם) אפ"י פליגי (שם דף עז: ושם) צקטנה שלא מיאנה והגדילה ועמדה ונשאת א"כ פשיטא ליה טפי

מאי לאו דלא בעל. ראשון משגלה וקאמר רב אינה צריכה גט משני דחלו קדושין הראשונים כשגדלה: כשבעל לפיכך אינה צריכה גט משני דבעילה שבעל הראשון משגלה סתמא לשם קדושין נמכוון דיודע היה שאין קדושי קטנה כלום: על סמך. שאין עליה נדרים או מומין: וכןסא סהס. ואח"כ נמלאו עליה נדרים צריכה גט דציאה לשם קדושין הואי דיודע היה שאין קדושין הראשונים כלום: ה"ג צריכה דאין איסור צהא צהא קאמר רב משום דליכא סמאי. והכי איתא בכמזכות פ' המדיר (דף עג:). דאי איסור צהא. גבי קטנה שלא מיאנה צהא קאמר רב דאסיק אדעתיה לבעול לשם קדושין משגלה משום דליכא תנאה אין פסול קידושין הראשונים משום תנאי אלא משום קטנות ואדם יודע שאין קדושין הראשונים כלום וחזר ובעל לשם קדושין: אצל צהדיא. דליכא תנאי אימא מודה לשמואל ודעתא דתנאי בעיל ככבוד שאין עליה נדרים וקיימא תנאי שביניהן: איני כורסייא.

צאפריין וקס"ד כשאר חפוט שעדיין לא בעלה ואפ"י לא הצריכה גיטא מבתרא. אלמא חלו קדושי קמאי: מינסב נסבי. ונתקדשה צבעילה משגלה: וקא אפקעינהו לקידושין מיניה. דכל דמקדש תולה דעת חכמים הוא דהא כרת משה וישראל קאמרינן ורבנן אמרי דחוטף אשה מבעלה לא ניהו קידושין: סינה קדיש בכספא. איכא למימר דאפקעינהו לקדושין ושון מעות מתנה דהפקר צ"ד הפקר: קדיש צביאה. מאי הפקר צ"ד איכא למימר: שויה לצעילתו בעילת זנות. והוא דעתם תלה: כר' אליעזר. דמלמדן הקטנה למאן: בתנאי' שפי יסומוס. נכריות: או חליצה. לאחר שמגדיל: קטנה וחרשת. לא ידעינן צהי נישא ליה והי טעיה אשתו טפי:

גב' וחרשת צה חליצה היא. דקמני מתנינן וכן שמי חרשות: כי היכי דעל לבעל הראשון שנסכה צרמיה הכי נמי נפיק מיצם צרמיה: שואין שפי נכריות. פקחת לפקח וחרשת לחרש: כונס. שאינה צת חליצה משום קרייה אלא כונסה ואס רצה להולאה אח"כ מולאה צנג שנסכה שנסכה צרמיה כך תאל צרמיה ולא צריכה חליצה: כונס ואין מולאה לעולם. שאין גיטו מפקיע קידושי אחיו פקח שהוקיעה לו ליבוס: מולך

נפק פקחת ואחר כך נתחרשה לא מעיקרא בת חליצה היא והתנן שני אחין אחד פקח ואחד חרש נשואין לשתיה נכריות אחת פקחת ואחת חרשת מה חרש בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת כונס ואם רצה להוציא יוציא מה פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל חרשת כונס ואינו מוציא לעולם מאי לאו בחרשת מעיקרא וקתני כונס אין חולץ

במקדש ע"ת דצריכה גט מצקטנה שלא מיאנה דכופיה מימחומא הך צריכותא דהכא וצריכותא דכמזכות (ג"ז שם) חליצה דאצ"י:

לפ"יך עשו לו שרא כהוגן ואפקעינהו לקידושי מיניה. מספקא לר"י אי טעמא דאפקעינהו משום דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש או משום דיש כח ציד חכמים לעקור דבר מן התורה מדלל הזכיר כאן כמו שהזכיר בכל מקום כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש: וחרשת בת חליצה היא והתנן בו'. וא"ת מיקשי נמי מקטנה דתנן צמתנין דחליצת אחת מהן פוטרת צרתה ואילו צפרק מלות חליצה (לעיל דף קד:). תנן קטנה שחללה תחלוץ משגדיל ואס לא חללה חליצתה פסולה ומינה צקוטנ' פ"י דחליצתה לכשמגדיל פוטרת צרתה ועוד דאיכא לאוקומא מתני' דהכא כר' יוסי דלמחר אשה צין גדולה צין קטנה ולפי הירושל' דגרסי' לעיל ואס לא חללה חליצתה כשרה אחי שפיר טפי: מאי

(א) כמזכות ע"ב: ע"ב שם ס"ו, (א) ע"ב ג. גישין לג. ע"ב. צ"ב. מ"ח: לעיל ז: ד' נדה ת. [למקן ק"ל:] (ט) לעיל ק"ד: (י) צ"ל דנה דמסויק לנטוף מיונתא דרבה, (י) לקמן ק"ב: (י) צ"ל לרבה, (ט) [לעיל ק"ג:] (י) צ"ל והכא צקוטנ', (ט) [וע"י מסופות כמזכות ע"ב ד"ה צהדיא].

הגהות הב"ח

(א) גב' צריכה (דלי חיתמר וכי צריכה) חל"מ וי"ב ניקטת רש"י דאי איתמר בהא בהא קאמר רב משום דליכא תנאה אלא בהא דאיכא תנאה אימא מודה לשמואל ואי איתמר בהדיא בהדיא קאמר שמואל אבל בהא אימא מודה ליה לרב צריכה: (ב) תוס' ד"ה קסבר וכי דמיי ר"ג דממסא:

מוסף רש"י

שייר לעמוד קודם. קשים גרים לישאל. שאין צקאין צמזות ומכאן שורעות, ועוד שמה למוסר ישראל ממשותף מפי מורי חקן ויש חומר שכל ישראל ערובי זה צוה, ולא מילתא היא, שלא נתעברו צבייל הגרים, דלמרינן צמס' סוטה (ל') מנאל לול אחר מישאל שם קטנה אלק ושלשם אלפיס ותק"י ציחות, סימן נתעברו זה צוה, אלמא לא נתעברו על הגרים (נדח י"ב). הנה משהו שלשמה. שמו על מקוסי צשינב גבורים. תלמידי חכמים, וששם לאו דוקא, מלובמא מלחמה. ממלמחה על מורה (סנהדרין י). קטנה. יחומא שלא מיאנה צקוטנה, והגדילה. וכל עליה ואחר כך מיאנה (כמזכות ע"ב) אינה צריכה גט משני. דכי גדלה צה עליה לשם קדושין דיודע הוא שאין קדושי קטנה כלום (ס"ח). צריכה גט משני. דכל הבעל על דעת קדושין הראשונים בעל ואש"ג דמדה שמואל שאלה לשי, דמשה שמתה היא לשני, דמשה שמתה היא (נדח י"ב) צאין צת ממלכת משהיה שמי שמתה, גט מיאנה צעה מיניה, דהא דלמרי רבנן גדולה לא ממלכת מדיבנן הוא, ורב קבר דלורייתא היא, משום דכי בעל משגדיל לשם קדושין בעל (כמזכות ע"ב). עד כאן שייר לעמוד קודם. ואפקעינהו לקידושי מיניה. ושוינהו למעות דקדושין מתנה למפרע, דהפקר צ"ד הפקר (לעיל ז:). תנא ראה רש"י ומסף רש"י לעיל שם. חרש שחליץ. חלוצתו פסולה לנטורה צמקוס אח כשר ועיני קוד. וחרשת שחליצה כר' חליצתה פסולה. היא עמיה אינה נפטרת צתלמיה ואין לה תקנה אלא ציטוס ואס רצה להוליא וילא צנג (ס"ח). כונס ואינו מוציא לעולם.

דלא אחי גט דידיה ומפקע זיקת יומי אחי הראשון (לקטן ק"ב).